

NORGES DØVEFORBUND

PRINSESSE MÄRTHA LOUISE ER NORGES DØVEFORBUNDS HØYE BESKYTTER

Det kongelige justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 19. desember 2007

Høringsuttalelse vedr. rapporten "Rett til tolk - tolking og oversettelse i norsk straffeprosess"

Norges Døveforbund er en interesseorganisasjon for landets tegnspråklige. Vår fremste kampsak er anerkjennelse av tegnspråk som offisielt språk.

Vi vil innledningsvis få rose arbeidsgruppen for deres grundige gjennomgang av tolkesituasjonen og gode forslag til forbedringer. Vi vil peke på det vi opplever som de tre viktigste momentene:

1. Rett til tolk er en menneskerettighet og et ytringsfrihetsspørsmål

Det anbefales at hørselshemmede skal ha lik rett til tolk som minoritetsspråklige i straffeprosessen, og at rettens plikt til å innkalle tolk til rettsmøter inntas i domstolstoloven.

Nytt kapittel 7 A i Domstoloven skal pålegge retten å sørge for tolk når noen ikke kan høre norsk. At bestemmelsen også innebærer at partene skal gis en frist for å uttale seg om valget av tolk før tolken innkalles, er et viktig prinsipp. Det er fundamentalt at den døde i retten får mulighet til å påvirke valget av tolk.

At både Straffeprosessloven og påtaleinstruksen får nye paragrafer, henholdsvis ny § 230 A og ny § 8-11, som pålegger politiet å tilkalle tolk til bruk under avhør, er vi også glade for.

2. Ta opp alt som sies på video:

For å ivareta døves rettsikkerhet og eventuelt sikre muligheten til gjenopptagelse av saker, bør samtlige avhør og rettssaker hvor det brukes tolk tas opp på video, slik at det i ettertid kan kontrolleres om tolkingen var korrekt og fullstendig. Ny § 23 i Straffeprosessloven vil kunne sikre dette. Bestemmelsene i ny § 8-11 og ny § 8-13 i påtaleinstruksen presiserer krav til god avhørsskikk ved bruk av tolk. Ved tegnspråktolking bør det alltid innkalles to tolker, dessuten videofilmes. Fritz Moen-saken viser hvor viktig det er å kunne dokumentere hva som er blitt sagt i avhør og rettsmøter.

Grensen 9, 0159 Oslo

Telefon: 23 31 06 30 Teksttelefon: 23 31 06 40 Telefaks: 23 31 06 50 E-post: post@doveforbundet.no Hjemmeside: www.deafnet.no

Bankgiro: 8200.01.77004 Konto for gaver: 8200.06.08072 Organisasjonsnummer 974 252 708

NORGES DØVEFORBUND

PRINSESSE MÄRTHA LOUISE ER NORGES DØVEFORBUNDS HOYE BESKYTTER

3. Profesjonalisering av døve mellomtolker

Svært få av tegnspråktolkene i Norge har tegnspråk som morsmål eller behersker språket på morsmålsnivå. I enkelte situasjoner, for eksempel dem som er nevnt i kapittel 8.6 i rapporten, kan det derfor være hensiktsmessig at døve med morsmålskompetanse i tegnspråk går inn som mellomtolker mellom den døve og den hørende stemmetolken. Slik kan man sikre at alle nyanser i uttalelsen kommer med. Dette bør selvsagt resultere i at man profesjonaliserer denne funksjonen på samme måte som i dagens tolketjeneste. Det bør derfor vurderes å utdanne døve til profesjonelle mellomtolker, og presisere muligheten for å bruke døve mellomtolker når lovverket ved neste korsvei skal oppdateres.

Vennlig hilsen

Paal Richard Peterson
Generalsekretær